

Bijlage 1 Beleidskader

Onderstaand wordt het voor de ontwikkeling van het gebied Cavelot belangrijkste beleidskader en toetsingskader samengevat.

B1 Ruimtelijk beleid

B1.1 Rijksbeleid

Nota Ruimte (2004)

Het landelijk planologisch beleid is vastgelegd in de Nota Ruimte. Doelstelling van het beleid is om ruimte te scheppen voor de verschillende ruimtevragende functies. Het beperkte oppervlak dat Nederland ter beschikking staat, maakt het nodig dit op een efficiënte en duurzame wijze te doen en niet alleen in kwantitatieve, maar ook in kwalitatieve zin vorm te geven. Belangrijk voor het landelijk gebied is daarbij:

- Behoud en ontwikkeling van natuur- en cultuurhistorische waarden en behoud en ontwikkeling van landschappelijke kwaliteit.
- Het versterken van de vitaliteit van het platteland door ruimte te bieden aan hergebruik van bestaande bebouwing maar ook aan nieuwbouw in het buitengebied;
- Verruiming van de toeristisch-recreatieve mogelijkheden;
- Behoud en ontwikkeling van een duurzame en vitale landbouw.

Het rijksbeleid staat daarbij een richtinggevende overheid voor. Vooral gemeenten moeten, in samenwerking met marktpartijen, invulling gaan geven aan het ruimtelijk beleid. Zij zijn verantwoordelijk voor planvorming en de uitvoering daarvan.

In de Nota Ruimte wordt aangegeven dat er behoefte is aan nieuwe vormen van openlucht- en verblijfsrecreatie en aanpassing van bestaande toeristisch-recreatieve voorzieningen. De recreatiesector kan uitgroeien tot een economische drager van het landelijk gebied. Er moet dan ook voldoende rekening worden gehouden met nieuwe vormen van toeristisch-recreatieve voorzieningen en aanpassingen en uitbreidingen van bestaande voorzieningen. Vanwege het karakter van de huidige recreatiewoningen, wordt het beleid omtrent recreatiewoningen gelijkgetrokken met het beleid omtrent burgerwoningen. Uitzondering hierop vormen complexen van recreatiewoningen waar het recreatieve gebruik door middel van een bedrijfsmatige exploitatie kan worden verzekerd. Hieraan kan een positieve planologische beoordeling worden gegeven.

Nationaal Landschap

In de Nota Ruimte zijn een aantal gebieden aangewezen die internationaal zeldzaam of uniek zijn, of die kenmerkend zijn voor Nederland. Geheel West Zeeuws-Vlaanderen is als Nationaal Landschap aangeduid (zie figuur B1.1). In de Nota Ruimte is aangegeven welke kernkwaliteiten West Zeeuws-Vlaanderen als gebied bezit (tabel B1.1). Het landschap moet behouden blijven en waar mogelijk worden versterkt. Binnen Nationale Landschappen geldt behoudt door ontwikkeling als uitgangspunt. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn mogelijk, mits de kernkwaliteiten van het landschap worden behouden of worden versterkt. De kuststrook Breskens-Cadzand is aangegeven als prioritair aandachtsgebied. Versterking van de kust in combinatie met de verdere ontwikkeling van het landschap, natuur, recreatie en economische ontwikkelingen worden als kansen benoemd.

Figuur B1.1. Nationaal Landschap (groen) West Zeeuws-Vlaanderen en ligging plangebied daarbinnen (rood) (bron: Provincie Zeeland)

Uitvoeringsprogramma Nationaal Landschap Zuidwest Zeeland

De status van Nationaal Landschap maakt het mogelijk de specifieke kwaliteiten van het landschap te behouden en verder te ontwikkelen. Het motto voor deze gebieden is 'behoud door ontwikkeling'. Dit betekent dat de kernkwaliteiten van het landschap, de daarin liggende natuur, cultuurhistorie en het recreatief mede gebruik moeten worden behouden en versterkt. De begrenzing en de kernkwaliteiten staan zijn vastgelegd in het Omgevingsplan, zie tabel B1.2. In het uitvoeringsprogramma wordt aangegeven welke opgaven er zijn voor behoud en versterking van de kwaliteiten en wordt aan de hand van een aantal thema's en een kaartbeeld de toekomst visie geschetst. Voor het plangebied zijn de volgende thema's van belang:

- versterken ruimtelijke kwaliteiten binnenduinlandschap en verbeteren toeristisch-recreatief medegebruik in kustgebied en verbeteren van verbinding naar het achterland;
- accentueren van de gulpolders rondom de voormalige eilanden van Cadzand en Groede en de geulpolder langs de Passageule.

Tabel B1.1. Kernkwaliteiten Nationaal Landschap West Zeeuws-Vlaanderen (bron: Omgevingsplan Zeeland).

landschappelijke kwaliteit en landschapstypen	
<i>Landschapstype</i>	<i>Kernkwaliteiten</i>
Groen recreatielandschap	Groene duingebieden aan de kust met uitgebreide recreatieve voorzieningen. Goede ontsluiting van het achterland.
Dijkenlandschap	Beeldbepalend agrarisch karakter met voornamelijk akkerbouw. Afwisselende verkavelingsstructuur, van kleinschalig in het oudland tot relatief grootschalig landinwaarts.

	Karakteristieke veelal beplante binnendijken.
Dekzandlandschap	Besloten, kleinschalige zandgronden ten zuiden van Aardenburg.
Natuurlandschap en het Groote Gat ten zuiden van Oostburg	Uitgebreide natte natuurgebieden in en aansluitend aan (voormalige) kreken en geulen. Bijzondere natuurwaarden in het Zwin.
Cultuurhistorische kwaliteiten	
<i>Legenda-eenheid</i>	<i>Kernkwaliteiten</i>
Strandwallenlandschap	Kustlandschap met typerende afwisseling tussen dijken en duingebied, paalhoofden langs de kust, verdrinken gebieden en zeearmen.
Oudland	Middeleeuwse nederzettingenpatronen en sporen van bewoning in de Romeinse tijd op het dekzandgebied bij Aardenburg.
Dekzandgebied	Besloten, kleinschalig landschap met voormalig Romeins castellum Aardenburg.
Geulen en kreekresten	Uitgebreid, grotendeels goed herkenbaar geulensysteem rond voormalige eilanden en tussen het Zwin en de Braakman.
Vestingsteden	Vier historische vestingsteden: Retranchement, Sluis, Aardenburg en IJzendijke
Staats-Spaanse Linies	In oost-west richting lopende, meer of minder herkenbare restanten van de verdedigingslinies uit de Tachtigjarige Oorlog. een groot aantal voormalige forten en schansen is goed herkenbaar in het landschap.
Bijzondere bouwwerken	Historische boerderijen, molens en monumentale bebouwing in de kernen en dorpsgezichten.

B1.2. Provinciaal beleid

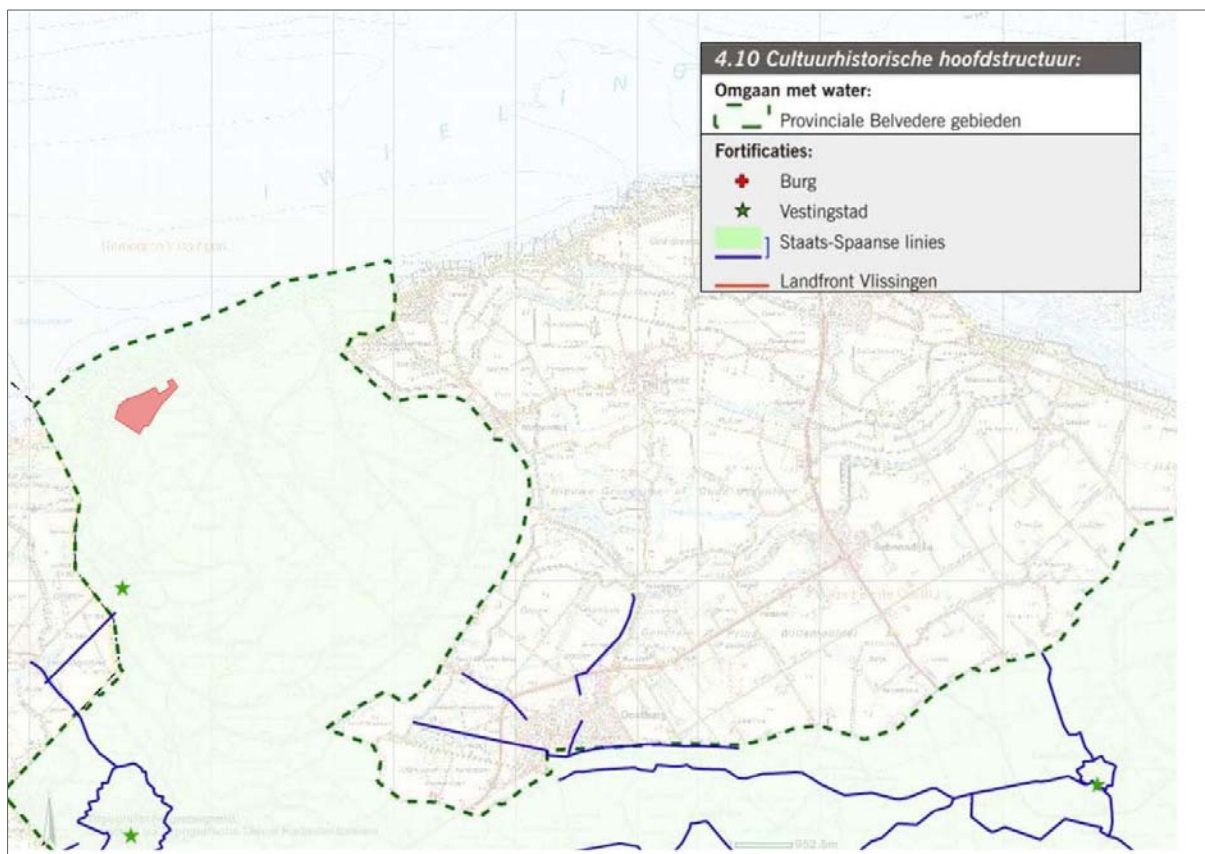
Omgevingsplan Zeeland (2006)

De kerngedachte van het Omgevingsplan is dat ontwikkelingen de ruimte moeten krijgen, maar wel met kwaliteit. Daarbij heeft de provincie een onderverdeling gemaakt in twee soort gebieden:

- gebieden die bescherming behoeven;
- gebieden waar ruimte is voor een nadere afweging. Het plangebied valt binnen deze categorie gebieden.

Provinciaal Belvédèregebied

In het Omgevingsplan is de aanwijzing van West Zeeuws-Vlaanderen als Belvédèregebied nader uitgewerkt (zie figuur B1.2). In het Omgevingsplan zijn de karakteristieken van het gebied omschreven (tabel B1.2). De beleidsstrategie van de provincie voor dit gebied is het versterken van de samenhang en de herkenbaarheid van de cultuurhistorisch waardevolle elementen. Dit is een voorwaarde voor het inpassen van nieuwe ontwikkelingen in het gebied.

Figuur B1.2. Begrenzing provinciaal Belvedèregebied West Zeeuws-Vlaanderen en ligging plangebied daarbinnen (rood) (bron: Provincie Zeeland)

Tabel B1.2. Karakteristiek Belvedèregebied West Zeeuws-Vlaanderen

karakteristiek
- Pleistocene zandopduikingen met bewoning vanaf het Mesolithicum; het Romeinse castellum Aardenburg
- De westelijke Staats-Spaanse Linies met forten, schansen, liniedijken; vestingstadjes als Retranchement, Sluis, Oostburg, IJzendijke en Biervliet
- De herkenbare opbouw van het gebied, m.n. van vroegere 'eiland van Cadzand' met op- en aanwassen aan een kerngebied, het dijkenpatroon, kreekrestanten, wielen e.d.
- Kuststrook met verdronken gebied, duinen en zeewerking
- De verzande zeearm van het Zwin
- De paalhoofden langs de kust

Recreatie

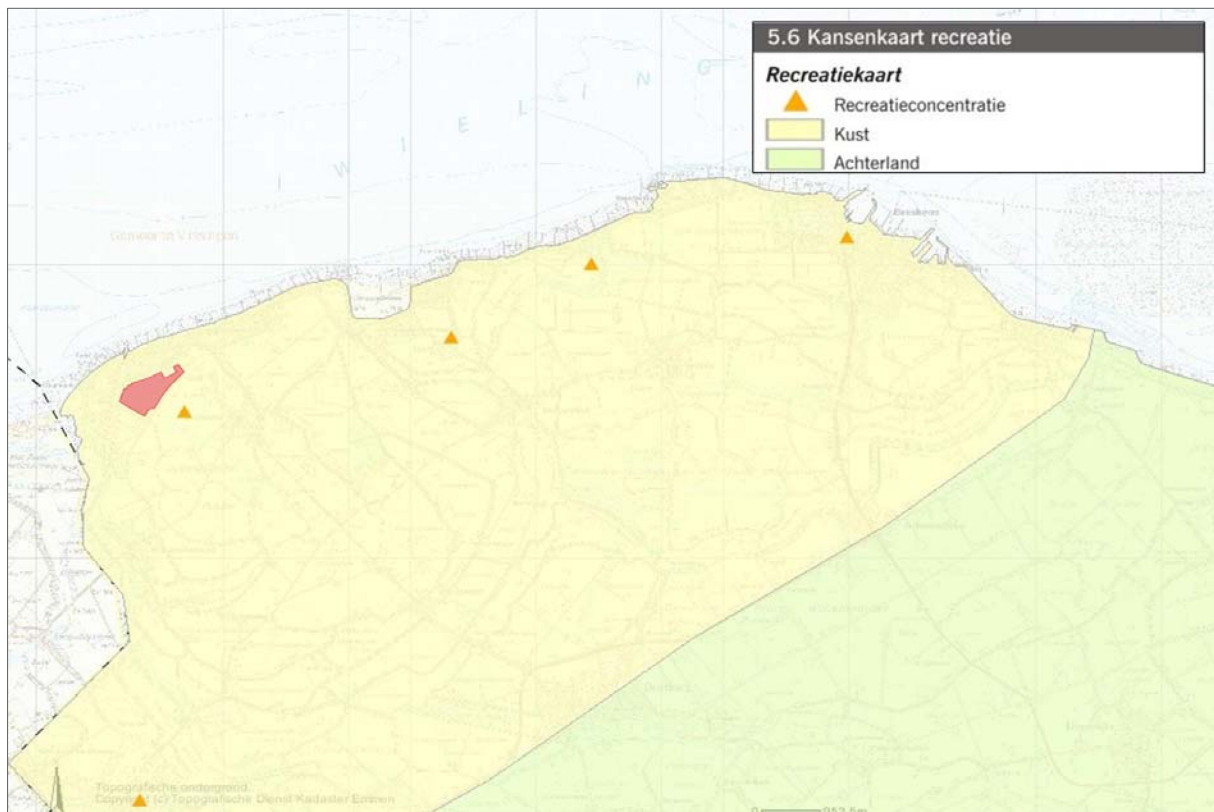
Voor wat betreft recreatie heeft de provincie de volgende doelstellingen geformuleerd:

- het realiseren van een gezonde en dynamische bedrijfstak met meer werkgelegenheid en toekomst in een landschappelijk aantrekkelijke omgeving, door onder andere:
- in samenhang daarmee: het realiseren van een kwaliteitsimpuls in de verblijfsrecreatieve sector (vernieuwing, innovatie, ambitie).

In figuur B1.3, afkomstig uit het Omgevingsplan, wordt aangegeven waar de provincie concentratie van recreatie voorstaat. Het gaat daarbij vooral om de kustgebieden. In het achterland wil de provincie ruime ontwikkelingsmogelijkheden bieden voor nieuwe innovatieve, recreatieve

initiatieven. Uitgangspunt bij grootschalige recreatieve ontwikkelingen is dat deze worden geconcentreerd.

Ter plaatse en direct aansluitend van de recreatiecontracties, worden ontwikkelingen in de recreatiesector planologisch gestimuleerd. Nieuwvestiging van recreatie in de kustzone is alleen mogelijk als onderdeel van een integrale aanpak en indien deze bijdraagt aan het vernieuwingsproces en een versterking van het toeristisch-recreatieve eindproduct ter plaatse. Om ruimte te laten voor creatieve oplossingen heeft de provincie in het Omgevingsplan op voorhand geen beoogd streefbeeld vastgesteld.

Figuur B1.3. Recreatiekaart Omgevingsplan Zeeland 2006-2012 en ligging plangebied (rood) (bron: Provincie Zeeland)

Vereveningsbeleid

Verevening geeft een directe vertaling op individueel initiatiefniveau, op projectniveau en op gebiedsniveau van de in dit plan uitgewerkte dubbeldoelstelling: zowel investeren in dynamiek als in kwaliteit. Het principe van verevening wil zeggen dat een "rode" ontwikkeling gepaard dient te gaan met een gelijktijdige investering in de omgevingskwaliteiten, publieke voorzieningen of de ruimtelijke kwaliteit. Daarbij moet het in alle gevallen gaan om een fysiek-ruimtelijke ontwikkeling die aantoonbaar zoveel mogelijk een directe relatie heeft met initiatief of project. Doel en motivatie voor toepassen van het principe is meer ontwikkelingsmogelijkheden te creëren voor initiatiefnemers.

De gelijktijdige investering in de omgevingskwaliteit of de ruimtelijke kwaliteit is voorwaarde voor het bieden van de gewenste ontwikkelingsmogelijkheid. Verevening is aanvullend op het in het Omgevingsplan geschetste afwegingskader voor inpasbaarheid van nieuwe ontwikkelingen. Het is dus niet zo dat "alles kan" als maar verevend wordt.

Het Omgevingsplan onderscheidt twee hoofdvormen van verevening, namelijk de ruimte voor ruimte benadering (bijvoorbeeld door een volume niet-waardevolle agrarische bedrijfsgebouwen te slopen en daar een gelijk volume aan woningbouw voor terug te bouwen) en het investeren in

omgevingskwaliteiten of publieke voorzieningen. Deze laatste vorm van verevenen omvat een breed scala aan mogelijkheden om aan de vereveningsdoelstelling te voldoen, zoals het investeren in de aanleg van nieuwe landschappelijke of natuurelementen, maar ook het investeren in publieke voorzieningen valt eronder. De hoogte van de investeringsbijdrage is voor west Zeeuws-Vlaanderen concreet uitgewerkt in het gebiedsplan (zie hierna).

Natuurlijk Vitaal (2004)

De Gebiedscommissie West Zeeuws-Vlaanderen heeft een gebiedsplan (Natuurlijk Vitaal) opgesteld waarin het gemeentelijk beleid voor de periode 2004-2020 is weergegeven. Aanleiding voor het opstellen van het gebiedsplan was gelegen in een aantal knelpunten op het sociaal-economisch vlak (stagnerende werkgelegenheid, krimp van het inwoneraantal, terugloop van het voorzieningenniveau). De achterliggende gedachte van natuurlijk Vitaal is dan ook om te komen tot een algehele kwaliteitsimpuls voor de gehele regio en voor een breed scala van thema's en aspecten.

Recreatie

Voor het recreatieve-toeristische product wordt de impuls gezocht in het maken van een kwaliteitsslag van het bestaande aanbod. Dit houdt in dat bestaande terreinen voor verblijfsrecreatie moeten investeren in grotere standplaatsen, een goede landschappelijke inpassing en hoogwaardige recreatiewoningen, afgestemd op de eisen van recreant. Daarnaast wordt ingezet om het huidige aanbod van zee, natuur, rust en cultuur uit te breiden met actieve en extensieve vormen van vrijetijdsbesteding. Dit aanbod moet verspreid worden over geheel West Zeeuws-Vlaanderen, zowel in de kustzone als in het achterland, alsmede in de kernen. Nieuwvestiging van vernieuwde vormen van verblijfsrecreatie wordt door een toetsingscommissie getoetst (kwaliteitsbeoordeling), waarbij een aandachtspunt onder andere de bedrijfsmatige exploitatie van de verblijfsrecreatie is.

Plan Cavelot is in Natuurlijk Vitaal aangeduid als locatie waar recreatieve woningbouw gerealiseerd kan worden.

Vereveningsopgave

In Natuurlijk Vitaal is de vereveningsopgave voor het plan Cavelot nader geconcretiseerd. In het plan wordt aangegeven dat van de 40 ha die het plangebied beslaat, 25 ha wordt omgezet tot openbaar toegankelijke recreatienatuur c.q. duinstruweel. Natuurlijk Vitaal ging daarbij nog uit van de plannen rondom het project Sluis aan Zee.

Inmiddels heeft de gemeenteraad besloten om de ontwikkelingen rondom Sluis aan Zee te beëindigen. Om de in Natuurlijk Vitaal beoogde economische impuls toch te kunnen bereiken, is door de initiatiefnemer het plan Cavelot van een grotere opzet voorzien (48,52 ha). Ook de vereveningsopgave wordt om die reden groter. De invulling van de vereveningsopgave zal zodoende afwijken van hetgeen in Natuurlijk Vitaal is aangegeven. Mocht het zo zijn dat binnen het plangebied onvoldoende ruimte aanwezig lijkt te zijn om de totale vereveningsopgave te realiseren, dan zal (conform het gebiedsplan) een vereveningsbijdrage worden gestort door de initiatiefnemer van € 34.000,- per bruto ha ruimtebeslag door de recreatieve ontwikkeling van Cavelot.

B1.3 Gemeentelijk beleid

In de visie van de gemeente is een ingrijpende herstructurering / upgrade van Cadzand-Bad noodzakelijk. De gemeente gaat daarbij uit van een verdere inbedding van de kern in een duinenlandschap, herontwikkeling van enkele minder aantrekkelijke of recreatief interessante delen van de kern en toevoeging van kwalitatief hoogwaardige verblijfsaccommodaties langs de duinrand. Het doel is Cadzand-Bad weer als belangrijke badplaats 'op de kaart' te zetten. Cavelot speelt daarbij aan de zuidzijde van de kern een belangrijke rol, uiteraard vanwege het voornemen

hier luxe recreatiewoningen te realiseren als uitbreiding en vergaande verbreding van het bestaande verblijfsrecreatieve aanbod van de kern.

Diverse inventarisaties en visies zijn inmiddels voor de kern Cadzand-Bad opgesteld. Deze hebben in het stedenbouwkundig plan van Cavelot een belangrijke rol gespeeld. Twee in opdracht van de gemeente Sluis opgestelde visies spelen in op de voor Cavelot gewenste uitgangspunten voor inrichting. Het betreft:

- Cadzand-Bad: Visie, Beeld & Kwaliteit voor de toekomst (2001), waarin het plangebied 'Cavelot' wordt gezien als belangrijkste uitbreidingslocatie ten zuidoosten van de kern;
- Ontwikkelingsvisie Cadzand-Bad (zie verder).

Ontwikkelingsplan Cadzand-Bad Natuurlijk stijlvol (2006)

Cadzand-Bad kenmerkt zich nu door een eenzijdig en weinig onderscheidend toeristisch aanbod. In het ontwikkelingsplan wordt ingezet op het versterken van het profiel van Cadzand-Bad als een stijlvolle familiale badplaats met natuurlijke kwaliteit. De te volgen koers omvat zowel een ingrijpende vernieuwing van (delen van) het bestaande dorp als een aanzienlijke uitbreiding van de badplaats aan de zuidzijde (Cavelot). Cruciaal daarbij is dat ontwikkelingen onlosmakelijk en in nauwe onderlinge samenhang beschouwd worden, zowel fysiek (stedenbouw, attractiewaarde en verbindingen) als financieel. In aanvulling op de reeds genoemde criteria uit Natuurlijk Vitaal gelden diverse concrete aandachtspunten. Zo is onder meer een fonds opgericht waarin vereveningsbijdragen van verschillende projecten worden gebundeld en welke gelden worden ingezet voor de structurele opwaardering van Cadzand-Bad.

Structuurvisie schil Cadzand-Bad

De gemeente stelt momenteel een structuurvisie op voor de schil van Cadzand-Bad. Plan Cavelot zal daarin als ontwikkeling worden meegenomen.

Gemeentelijk woningbouwprogramma 2013-2017

Het plan Cavelot is opgenomen in het gemeentelijk woningbouwprogramma. In het programma wordt gesproken over de periode 2013-2017 waarin de bouw van 50 woningen voor permanente bewoning is voorzien.

B2. Milieu- en klimaatbeleid

Nationaal Milieubeleidsplan (NMP 3 en 4)

In het Nationaal Milieubeleidsplan 4 wordt aangegeven dat het NMP 3 van kracht blijft. Duurzaamheid is het kernwoord van het NMP 4. Dit geldt zowel voor energie, materiaalgebruik, luchtkwaliteit, natuur, en alle andere milieuaspecten. In het NMP 3 wordt aangegeven dat duurzaam ruimtegebruik gestimuleerd zal worden.

In het vierde Nationale Milieubeleidsplan worden de volgende zeven grote milieuproblemen genoemd: verlies aan biodiversiteit, klimaatverandering, overexploitatie van natuurlijke hulpbronnen, bedreigingen van de gezondheid, bedreigingen van de externe veiligheid en mogelijk onbeheersbare risico's.

Met betrekking tot landelijke gebieden wordt specifiek ingegaan op de milieudruk door de landbouw. De opgave is via een transitie te komen tot duurzame landbouw in Nederland. De verduurzaming van de landbouw kan niet los worden gezien van de ontwikkelingen in de natuur van Nederland. Natuur en landbouw zijn immers op complexe wijze met elkaar verweven. Met name de grondgebonden landbouw is van belang voor de instandhouding van natuur, biodiversiteit en landschap.

Klimaatakkoord

In november 2007 is er een Klimaatakkoord gesloten tussen VNG en Rijk over de gezamenlijke aanpak van de klimaatverandering. Hierbij zijn afspraken gemaakt op het gebied van duurzame overheid, duurzame energieproductie, schone en zuinige mobiliteit, energiezuinig gebouwde omgeving, duurzame bedrijven en klimaatbestendige leefomgeving.

B3. Waterbeleid

Europese Nitraatrichtlijn (1991)

Doel van de Europese Nitraatrichtlijn is om de verontreiniging van oppervlaktewater en grondwater door nitraat van agrarische bronnen terug te dringen en te voorkomen.

Kaderrichtlijn Water (KRW, 2000)

De Europese Kaderrichtlijn Water is op 22 december 2000 officieel van kracht geworden. De Implementatiewet kaderrichtlijn water heeft de vorm van een wijzigingswet, met drie artikelen. De eerste, betreft de Wet op de waterhuishouding, de tweede, de Wet milieubeheer en als derde, de inwerkingtreding van de Implementatiewet zelf. De kaderrichtlijn geeft het kader voor de bescherming en verbetering van landoppervlaktewater, overgangswater, kustwater en grondwater.

Doelstellingen voor oppervlaktewateren zijn:

- het bereiken van een "goede ecologische toestand" voor alle oppervlaktewaterlichamen;
- het bereiken van een "goede chemische toestand" voor alle oppervlaktewateren en binnen de twaalfmijlszone op zee.
- Doelstellingen voor grondwater zijn:
- beschermen, verbeteren en herstellen van alle grondwaterlichamen en zorgen voor een evenwicht tussen onttrekking en aanvulling van grondwater;
- een vermindering van de grondwaterverontreiniging;
- voor de bescherming van de grondwaterkwaliteit is een aparte dochtterrichtlijn van kracht, die naar verwachting op korte termijn zal worden herzien.

De Kaderrichtlijn water moet ervoor zorgen dat de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater in 2015 op orde is. In dat jaar moet het oppervlaktewater en het grondwater voldoen aan normen voor bepaalde chemische stoffen. Daarnaast moet het oppervlaktewater goed zijn voor een gevarieerde planten- en dierenwereld. Ook moet de grondwatervoorraad stabiel zijn en mogen bijvoorbeeld natuurgebieden niet verdrogen door een te lage grondwaterstand. De KRW gaat in principe uit van een standstil beginsel, er mag geen progressieve aantasting van grond- en oppervlaktewater (kwantiteit en kwaliteit) of beschermde gebieden plaatsvinden. Daarnaast zal er voor 2015 voldaan moeten worden aan nader op te stellen doelen en drempelwaarden voor de waterkwaliteit. Deze doelen en drempelwaarden zijn nog niet nader uitgewerkt, maar zullen de komende jaren zowel nationaal als regionaal vastgesteld worden.

Grondwaterrichtlijn (GWR)

In 2006 is de nieuwe Grondwaterrichtlijn aangenomen door de Milieuraad en het Europees Parlement. De nieuwe richtlijn geeft invulling aan artikel 17 van de KRW en vervangt de oude grondwaterrichtlijn uit 1979.

De nieuwe Grondwaterrichtlijn is als het ware een aanvulling op de Kaderrichtlijn Water. Tijdens de onderhandelingen over deze KRW konden de Raad en het Europees Parlement geen overeenstemming bereiken over het vastleggen van Europese normen voor grondwaterkwaliteit en criteria voor de beoordeling van de chemische toestand van grondwaterlichamen. De normen worden nu alsnog in de nieuwe Grondwaterrichtlijn opgenomen. Het Europees Parlement heeft bereikt dat in de nieuwe Grondwaterrichtlijn niet alleen wordt uitgegaan van "bescherming tegen verontreiniging" maar ook van "bescherming tegen kwalitatieve achteruitgang". Daarnaast is vastgelegd dat de lidstaten niet alleen "streven naar", maar ook daadwerkelijk verplicht worden

alle noodzakelijk maatregelen ter voorkoming of beperking van de uitspoeling van gevaarlijke stoffen in het grondwater te nemen.

Waterwet (treedt vermoedelijk eind 2009 inwerking)

De Waterwet gaat acht bestaande wetten vervangen. Tegelijk brengt de nieuwe waterwet enkele wijzigingen met zich mee. De waterwet wordt gezien als de wettelijke vastlegging van het integrale waterbeheer dat in Nederland de afgelopen twintig jaar is opgebouwd. Grondwater, waterkwaliteit en waterkwantiteit zijn dan samen in een wet ondergebracht.

Waterbeleid 21^e eeuw (WB21)

Het rapport Waterbeleid voor de 21^e eeuw is opgesteld door de commissie WB21. Deze commissie is in 1999 door de regering ingesteld om aan te geven hoe Nederland het hoofd kan bieden aan regelmatig terugkerende wateroverlast en de verwachte klimaatsveranderingen. De commissie constateert dat het watersysteem te vaak niet op orde is. Verder is het niet berekend op de verwachte klimaatveranderingen, zeespiegelstijging en bodemdaling. Ook wordt er te weinig rekening gehouden met veranderingen in ruimte- en grondgebruik. Burgers en bestuurders hebben onvoldoende aandacht voor deze problemen. Bij besluitvorming over grootschalige of ingrijpende locatiebesluiten wordt een watertoets verplicht gesteld. Verder moet er een verzekeringsstelsel komen voor schade door regenval en eventueel overstromingen.

Vierde Nota waterhuishouding (NW4)

De hoofddoelstelling van NW4 is: "Het hebben en houden van een veilig en woonbaar land en het in stand houden en versterken van gezonde en veerkrachtige watersystemen, waarmee een duurzaam gebruik blijft gegarandeerd".

In NW4 wordt gepleit voor een toenemende samenhang tussen water, ruimtelijke ordening en milieu, waarbij alle belangen aan bod komen. De langetermijnstrategie in NW4 volgt twee lijnen:

- zoveel mogelijk met het water meebewegen en op een natuurlijke wijze omgaan met water en watersystemen;
- de watersysteem- en stroomgebiedsbenadering centraal stellen bij het waterbeheer.

B4. Ecologie

Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet):

- verankert de gebiedsbescherming van Natura 2000, bestaande uit Speciale Beschermingzones (SBZ's) op grond van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn;
- vormt de wettelijke basis voor de aanwijzingsbesluiten met instandhoudingsdoelstellingen;
- legt de rol van bevoegd gezag bij verlening van Nb-wetvergunningen bij de provincies (Gedeputeerde Staten).

Het Zwin en de Westerschelde in de omgeving van het plangebied zijn aangewezen als Natura 2000-gebied (verwezen wordt naar figuur 8. en 8.2). De Natura 2000-gebieden Voordelta en Grootte Gat zijn op grotere afstand gelegen. Volgens de wet is het verboden zonder vergunning van Gedeputeerde Staten projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten, die - gelet op de instandhoudingsdoelstelling - de kwaliteit van het gebied kunnen verslechteren of een verstrend effect kunnen hebben. Voor vergunningverlening is dan een habitattoets nodig. De toetsing moet worden verricht aan de hand van de zogenaamde instandhoudingsdoelstellingen die voor alle Natura 2000-gebieden zijn opgesteld.

De habitattoets

Voor vergunningplichtige projecten en andere handelingen in / nabij Natura 2000-gebieden dient een habitattoets gemaakt te worden. De toets moet inzicht geven in de actuele waarden ter

plaatse, aard, omvang en locatie van de ingreep en in de tijdelijke en blijvende effecten daarvan. Daarbij zal ook moeten worden bepaald of er aanvullende mitigatiemaatregelen noodzakelijk zijn. Er zijn verschillende stappen die bij de habitattoets moeten worden doorlopen. De eerste stap betreft de oriëntatiefase waarin sprake is van een voortoets. Centraal staat dan de vraag of er een kans op een significant negatief effect is. Indien dit het geval is dient aan de hand van een passende beoordeling dit effect worden bepaald.

Daarbij kunnen zich twee situaties voordoen:

- er is geen sprake van een significant negatief effect;
- er is wel sprake van een dergelijk effect.

In het eerste geval kan vergunning worden verleend, zo nodig onder nadere voorschriften. Om in het tweede geval voor vergunningverlening in aanmerking te komen dient voldaan te worden aan de zogenaamde ADC-criteria:

- zijn er geen Alternatieven?
- is er sprake van een Dwingende reden van groot openbaar belang?
- zijn er Compenserende maatregelen voorzien?

In het kader van deze toets dienen zowel interne effecten (functieverandering) als externe effecten (verstoring) van het voornemen op de speciale beschermingszones te worden onderzocht. Van belang daarbij is de zogenaamde gunstige staat van instandhouding. Onder een gunstige staat van instandhouding van een kwalificerende soort voor de speciale beschermingszone wordt verstaan dat:

- uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat vermoedelijk op lange termijn zal blijven;
- het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden;
- er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.

Flora- en faunawet

Doel van de Flora- en faunawet is de bescherming van dier- en plantensoorten in hun natuurlijke leefgebied. Op grond van de Flora- en faunawet is het verboden beschermde inheemse planten te vernielen of te beschadigen (artikel 8), beschermde dieren opzettelijk te verontrusten (artikel 10) dan wel nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse soort, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (artikel 11). Als er sprake zal zijn van aantasting, dan is het uitvoeren van een dergelijke activiteit alleen toegestaan met een ontheffing van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Per 23 februari 2005 geldt het gewijzigde Besluit vrijstelling beschermde plant- en diersoorten (Staatsblad 2004, 501). Dit besluit maakt onderscheid in drie categorieën beschermde soorten:

- categorie 1 - algemene soorten;
- categorie 2 - zeldzamere soorten;
- categorie 3 - bijlage IV en overige zeldzame soorten.

Voor categorie 1 (algemene soorten) en ruimtelijke ontwikkelingen geldt het volgende: *Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor artikel 8 t / m 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.*

De meeste beschermde soorten in het onderzoeksgebied behoren tot deze categorie. Een aantal zeldzamere soorten en alle vogels vallen in categorie 2 (overige soorten). Hiervoor geldt het

volgende: *Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor artikel 8 t / m 12 van de Flora- en faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten.*

Ervan uitgaande dat de initiatiefnemer ten tijde van de uitvoering nog niet beschikt over een goedgekeurde gedragscode, betekent dit dat deze soorten moeten worden ontzien (broedende vogels), dan wel dat voor deze soorten zo nodig ontheffing moet worden aangevraagd.

Ten slotte is er categorie 3 die bestaat uit soorten van bijlage IV (heikikker, alle vleermuissoorten) alsmede een aantal overige zeldzame soorten. Voor deze soorten dient bij ruimtelijke ontwikkelingen altijd ontheffing te worden aangevraagd indien vaste rust-, verblijfs- en voortplantingsplaatsen worden verstoord. Voor het verlenen van ontheffing kunnen eisen worden gesteld aan mitigatie en compensatie, moet aangetoond worden dat er sprake is van een zwaarwegend belang, dat alternatieven ontbreken en dat de gunstige staat van instandhouding van de te beschermen soorten niet in gevaar komt.

Rode Lijsten

Diverse soorten planten en dieren zijn in Nederland bedreigd in hun voorkomen. Deze soorten zijn opgenomen op zogenaamde Rode Lijsten. Per groep (hogere planten, zoogdieren, vogels, reptielen, amfibieën, libellen en dagvlinders) zijn aparte Rode Lijsten opgesteld. Criteria die gehanteerd zijn bij het opnemen van soorten op Rode Lijsten zijn:

- de soort komt in Nederland slechts op weinig plaatsen voor;
- de soort vertoont wat betreft verspreiding of mate van voorkomen (aantallen) een sterke achteruitgang.

Opname op de Rode Lijst betekent niet automatisch wettelijke bescherming op grond van de Flora- en faunawet (zie hierboven). Zo zijn van de 449 plantensoorten van de Rode Lijst er slechts 61 (= 14%) wettelijk beschermd. Bij de vlinders is slechts 54% van de Rode Lijstsoorten beschermd, maar van de 26 beschermde soorten zijn er maar liefst 17 (65%) in Nederland uitgestorven.

Rode Lijsten zijn grotendeels herleidbaar tot de vergaande intensivering van het agrarisch grondgebruik van de afgelopen decennia. Stadelijke ontwikkelingen of nieuwe infrastructuur hebben nog nooit geleid tot opname van een soort op de Rode Lijst.

Natuurgebiedsplan Zeeland 2005

In het Natuurgebiedsplan wordt de begrenzing van de natuurgebieden en agrarische beheersgebieden van Zeeland beschreven. Deze gebieden vormen samen de Ecologische Hoofdstructuur. Voor de begrensde gebieden zijn natuurdoelstellingen en beheerspakketten vastgesteld. Op de provinciale site wordt de kaart van het Natuurgebiedsplan jaarlijks geactualiseerd.

Beschermingsplan Boomkikker 2000-2004

De boomkikker is een sterk bedreigde soort in Nederland. In het Meerjarenprogramma Uitvoering Soortenbeleid 2001-2005 en in het Natuurbeleidsplan is daarom voorzien in een beschermingsplan voor de boomkikker. In dit beschermingsplan wordt een beschrijving gegeven van de soorten en wordt een uitgewerkt actieplan beschreven.

Het Beschermingsplan vormt een landelijk kader voor te nemen maatregelen voor deze soort. Op regionaal en lokaal niveau behoeft het plan nog nadere uitwerking en afstemming. Het geeft echter duidelijke richtlijnen ten aanzien van de voorgestane ontwikkeling.

B5. Landschap, cultuurhistorie en archeologie

Verdrag van Malta (1992)

In 1992 is het Verdrag van Malta tot stand gekomen en in 1998 door Nederland geratificeerd. Doelstelling van het verdrag is de bescherming en het behoud van archeologische waarden. Als gevolg van dit verdrag wordt in het kader van de ruimtelijke ordening het behoud van het archeologisch erfgoed meegewogen zoals alle andere belangen die bij de voorbereiding van het plan een rol spelen.

In het verdrag van Malta wordt gesteld dat de archeologie van wezenlijk belang is voor de geschiedschrijving van de mensheid. Het verdrag is erop gericht deze waarden voor de toekomst te behouden. De gehanteerde uitgangspunten zijn:

- archeologische waarden zoveel mogelijk in de bodem bewaren (behoud in situ);
- in ruimtelijke ordening (planvorming) al rekening houden met archeologische waarden;
- de bodemverstoorder betaalt archeologisch vooronderzoek en mogelijke opgravingen.

Nota Belvédère

Algemene beleidslijn

In 1999 heeft het rijk met de Nota Belvédère het beleidsuitgangspunt vastgesteld dat cultuurhistorische waarden sterker richtinggevend dienen te zijn bij de ruimtelijke inrichting van Nederland. Doel is het aanzien van Nederland aan kwaliteit te laten winnen en tegelijkertijd de onderlinge samenhang van cultuurhistorische waarden op terrein van archeologie, gebouwde monumenten en historische cultuurlandschap te versterken. De Nota Belvédère levert geen "eigen" beleid op, maar moet doorwerken op andere beleidsvelden.

Aandachtspunten West Zeeuws-Vlaanderen

Naast algemene doelstellingen die gelden voor de planvorming van alle overheden, heeft het rijk ook gebiedsgericht Belvédèrebeleid geformuleerd. Zij heeft hiertoe de zogenaamde Belvédèregebieden aangewezen. Geheel West Zeeuws-Vlaanderen is aangewezen als Belvédèregebied. De provincie en gemeente dienen, door de cultuurhistorische waarden in een vroegtijdig stadium te betrekken bij de ruimtelijke planvorming, zelf invulling te geven aan de beleidslijnen die het rijk door middel van de Nota Belvédère heeft uitgezet.